

PORTLANDI EESTI SELTSI TEATELEHT NR. 180 OKT. 2014

EELSEISVAID ÜRITUSI / UPCOMING EVENTS

**PORTLANDI EESTI SELTSI
JÕULUÕHTU**

toimub pühapäeval, 7. detsembril 2014, kell 2:00 p.l. Läti Maja suures saalis. Jõuluõhtu kavas on mitmelaadilisi ettekandeid Portlandi eestlaste poolt.

Jõuluvana on lubanud külla tulla kingitustega (palume üks pakk lapse kohta tuua Läti Kirikusse enne kella 2:00 p.l.). Eesti traditsioonide kohaselt ootab jõuluvana igalt lapselt ühe salmi, laulu, tantsu või muusikapala esitamist.

Traditsioonilised eesti jõulutoidud valmistatakse PES perenaiste poolt. Sissepääs täiskasvanutele on \$ 15., lastele / noortele 6-18 a. \$ 5., alla 6 a. tasuta. Loodatakse rohkearvulist noorte / vane- mate osavõttu.

**E.E.L.K. PORTLANDI KOGUDUSE
JÕULUÕHTU JUMALATEENISTUS**

toimub kolmapäeval, 24. detsembril 2014, algusega kell 2:00 e.l. Läti Kirikus, 5500 S.W. Dosch Road. Teenivad õpetaja Hendrik Laur ja diakon Kalle Merilo. Laululehed. Ettekandeid. Kõik on kutsutud ja teretunud.

**PORTLANDI EESTLASTE
TALIPÄEVAD**

Palun võtke osa talipäevadest 23.-25. jaan. 2014 Boardwalk Lodge'is, 30544 East Olive Trail, Government Camp.

Talipäevadest osavõtu hind täiskasvanutele on \$ 140 ja noortele/lastele (6-18) \$ 45. See sisaldab öömaja ja toidu ning laupäevase õhtusöögi Boardwalk Lodge'is. Neile, kes soovivad osa võtta vaid laupäeva õhtusest õhtusöögist on hind \$ 25.

Talipäevade koha reserveerimiseks andke teada võimalikult peatselt telefonil 503-335-2720 või e-maili kaudu aadressil: ibrewtwo@msn.com. Täiskasvanu hind tõuseb \$ 150.-le pärast 14. jaanuari. Palun kirjutada tsekk PES nimele ja saata postiga Ingmar Saul'ile, P.O. Box 18209, Portland, OR 97218.

Teadaanne - meeldetuletus !

Ühenduses Portlandi Eesti Seltsi ja EELK Koguduse teatelehtede väljaandmisega soovime oma liikmeile kui ka teistele taas meenutada, et mainitud teatelehed on saadaval interneti kaudu järgmisel aadressil:

portlandesto.org

Oleme südamlikult tänulikud PES esimehele Kalev Sepp'ale, kes korraldab teatelehtede ülekandmise.

ÜHISKONDLIKKE TEATEID

Soovime õnne sünnipäevaks !

O k t o o b r i s

1. Hilda Leiv
2. Irja Orav Mirka
6. Rima Katrin Isse
6. Rein Mägi
10. Maryellen Annus
10. Kalvi Sokk
14. Alar Sokk
14. Anne Eby
15. Tiit Heinsoo
17. Ute Beckmann
18. Aleks Mägi
18. Eia Puhvel
25. Janne Sepp
26. Mark Sieberg
27. Ian Maurer
27. Adelheid Pool
29. Mati Annus
29. Anne Adamson
31. Karl Rapp

N o v e m b r i s

1. Tiit Sillamaa
3. Elise Carroll
9. Toomas Palm
10. Ülo Kiigemägi
10. Laine Pettai
14. Maia Illo
18. Sterling Leiv
25. Ilo Berger
29. Mai-Lill Mägi

Rasmus Mägi võitis Eestile EM-ilt teise hõbemedali

Eelmisel nädalal Zürichis toimunud kergejõustiku Euroopa meistrivõistlustel (EM) võitis Rasmus Mägi 400 m tõkkejooksus hõbemedali. Eestlane jooksis välja aja 49.06 (poolfinaalis oli Mägi püstitanud aja 48.54 uue Eesti rekordi ja Euroopa hooaja tippmargi).

Rasmus Mägi

Kodupubliku rõõmuks võitis kulla kohalik mees Kariem Hussein, kes jooksis isiklikuks rekordiks 48.96. Kolmanda koha sai Denis Kudrjavev.

Reedel võistles Mägi Rootsis, kus sai IAAF-i Teemantliiga etapil Stockholmis 400 m tõkkejooksus ajaga 50.42 viienda koha.

“Mõned jooksud on hooaja jooksul veel. Loodan veel millalgi head aega näidata,” kommenteeris Mägi ETV spordi uudistele.

Foto: Kaarel Tooming.

Eestlanna püstitas seenioride EM-il kettaheites maailmarekordi

Türgis Izmiris toimusid 22.-31. augustil seenioride Euroopa meistrivõistlused, mis olid Eesti kergejõustiklastele edukad – võideti 13 kuldmedalit.

N90 klassis võitis Nora Kutti kõik viis kavas olnud heiteala, lisaks veel heidete viievõistluse. Heitealadelt võitis Eha Rünne tihedas konkurentsis kuulitõuke 13.54-ga ja püstitas naiste 50 klassi kettaheites uue maailmarekordi tulemusega 45.68.

Käimises (5 km ja 20 km) tõi kaks kuldmedalit Ants Palmar M70 klassis. Jürgen Lamp võitis kolmikhüppe M70 klassis maailmarekordi lähedase 10.60-ga ja sai lisaks hõbemedali kaugushüppes (4.63). M80 klassis võitis Anton Laus kuulitõukes (11.06) kulla, kettaheites sai ta hõbemedali tulemusega 28.58 ja heidete mitmevõistluses ning raskusheites pronksi.

Arvo Nurm võitis kulla heidete mitmevõistluses ning hõbemedali M65 kuulitõukes (13.39) ja pronksi raskusheites. Kolm hõbemedalit võitis Hilja Bakhoff N85 vanuseklassis: kettaheites (15.24), raskusheites (8.07) ja heidete mitmevõistluses, lisaks pronksmedal vasaraheites (13.10). Leili Kaas võitis N75 klassi kuulitõukes hõbeda tulemusega 8.07. Naiste 40 klassis võitsid eestlased kaks hõbemedalit – 4x100 m koosseisus Tiia Eeskivi, Mari Piir, Erge Viiklaid, Silja Mikk ja 4x400 m jooksus, kus Viiklaidu asendas Kersti Lepik.

Pronksmedaleid võitsid veel Helvi Erikson, Lea Vahter, Lilian Sepp, Lembit Talpsepp ja Verner Friberg. Riikide medaliarvestuses oli Eesti võidetud 32 medaliga kõrgel 11. kohal, edestades selles arvestuses paljusid suuri riike.

**Eha Rünne püstitas hiljutisel seenioride
EM-il kettaheites 50 klassis tulemusega
45.68 uue maailmarekordi.**

KIRIKLIKKE TEATEID

E.E.L.K. PORTLANDI KOGUDUSE JUMALATEENISTUSED

Läti Kirikus, 5500 SW Dosch Rd., Portland
Abipraost Hendrik Laur
Diakon Kalle Merilo

Pühapäeval, 5. oktoobril 2014; kell 11:00 e.l.
LÕIKUSPÜHA JA KOGUDUSE
AASTAPÄEVA JUMALATEENISTUS
Laululehed. Kohvilaud.

Pühapäeval, 2. novembril 2014; kell 11:00 e.l.
ISADEPAEVA JUMALATEENISTUS
ARMULAUAGA
Lauluraamatud. Armulaud. Kohvilaud.

Pühapäeval, 7. detsembril 2014; kell 11:00 e.l.
KRISTUSE TULEMISE PÜHA
JUMALATEENISTUS
Järgneb jõululaat suures saalis.

Kolmapäeval, 24. detsembril 2014; kell 2:00 p.l.
JÕULUÕHTU JUMALATEENISTUS
Laululehed. Ettekanded

<u>Koguduse õpetaja:</u> Abipraost Hendrik Laur 4111 Gull Harbor Rd. Olympia, WA 98506 Tel.: 360-352-2371	<u>Koguduse esimees:</u> Helmuth Kalmann 8159 SW 85 th Ave. Portland, OR 97223 Tel.: 503-244-9083
<u>Koguduse abiopetaja:</u> Diakon Kalle Merilo 15273 South Brunner Rd. Oregon City, OR 97045 Tel.: 503-260-4739	<u>Koguduse laekur:</u> Anne Eby Rd 5775 SW Homestead Wilsonville, OR 97070 Tel.: 503-638-0233
<u>Kirikuvanem:</u> Helve Kalmann 15273 South Brunner Rd. Oregon City, OR Tel.: 503-522-7775	

Koguduse kokkutulek, jõululaat, näitemüük, loterii ja oksjon

Teatame juba varakult, et Portlandi Koguduse jõulueelne näitemüük, jõululaat, loterii ja oksjon toimub pühapäeval, 7. detsembril 2014, algusega kell 12:30 p.l. Läti Maja suures saalis. Jõululaada väljapanekutega alustatakse juba varem.

Koguduse naistoimkond pöördub siinkohal kaasmaalaste poole, et nad oma annetuste ja osavõtuga aitaksid kaasa jõululaada heaks kordaminekuks. Naistoimkond võtab tänuga vastu igasuguseid kunsti- ja käsitöö esemeid, tarbeasju, keediseid, rukki- ja peenleiba, Kooke, võileibu, küpsiseid ja muud kas müügiks, loosi- ja oksjoni auhindadeks või einelaua tarvis. Ka üllatuspakid lastele on ülimalt teretulnud.

Annetatud esemed või rahaline toetus palutakse juba varakult üle anda juhatuse liikmele Silvi Kalmann'ile. Jõululaadal toimub ka eestipäraste verivorstide müük.

H. K.

Otsime annetusi jõululaada vaikse oksjoni tarvis

Suvekuud on kiirelt möödumas ja sügise jahedamad ilmad on juba saabunud. Sellega kaasub jälle suurpühade ootamine ja nende jaoks ettevalmistamine. Meie Portlandi eestlaspere nii Koguduse kui ka Eesti Seltsi nimel on juba kaua aega hingeliselt kaasa löönud jõulude pühitsemisega.

Esimese jõulupüha ürituseks on meie **Koguduse jõululaat**, mis toimub Läti Maja suursaalis pühapäeval 7. detsembril 2014, alates 12:30 p.l. Üheks huvitavaks ja toredaks traditsiooniks jõululaadal on arenenud **vaikne oksjon**, mis algas mõned aastad tagasi ühest ettevõttest.

Esimene aasta oli üllatavalt edukas, millega tuli kaasa põnevaid momente viimaste minutitega just enne oksjoni sulgemist. Esimesest oksjonist peale avastasime, et kõige suurem väärtus on just nendel asjadel, millel on Eesti päritolu.

Palun toeta meie koguduse elu ja anneta neid Eesti päritoluga asju / esemeid mis on teie kodus kõrvale jäänud. **Tulge jõululaada vaiklese oksjonile kus leiate uusi Eesti päritoluga asju mis teil varem pole olnud.** Annetusi võtame hea meelega vastu alates novembrist peale!

Helve Kalmann ja Kalle Merilo - 503-260-4739.

President Obama kohtus kolme Balti riigi presidendiga

Septembri algul kohtus Eestis ühepäevasel visiidil olnud USA president Barack Obama Kadrioru kunstimuuseumis Eesti president Toomas Hendrik Ilvesega, Läti president Andris Berzinši ja Leedu president Dalia Grybauskaitiga. Pärast kohtumist tegi president Ilves alloleva avalduse.

Meil on olnud rõõm ja au võõrustada mitmepoolset kohtumist president Obama, president Grybauskaite ja president Berzinsiga Tallinnas, üks päev enne NATO tippkohtumist. Ameerika Ühendriikidel on oluline roll meie piirkonna julgeoleku tagamisel. Kaksikümmend aastat tagasi lahkusid Vene väed Balti riikidest. Kümme aastat tagasi ühinesime NATO-ga. Me jõudsim nende ajalooliste verstapostideni tänu Ameerika Ühendriikide toetusele ja eestvedamisele.

Meie kaitse- ja julgeoleku koostöö on väga tihe. Me hindame neid vahetuid samme, mida Ameerika Ühendriigid on astunud, et näidata solidaarsust meie kolme riigi ning Poola ja Rumeeniaga. Viimastel kuudel on kasvanud Ameerika Ühendriikide õhu-, maa- ja mereväe kohalolek meie piirkonnas ning tõhustatud on plaanipäraseid õppusi.

Meil on NATO eelseisva tippkohtumisega seoses ühised eesmärgid. Euroopas on kujunenud täiesti uus julgeoleku olukord ja meil on hea meel, et mitu tippkohtumise dokumenti seda asjaolu kajastab. Me eel-

dame, et tippkohtumisel võetakse vastu valmisoleku tegevuskava, mis on liitlastele eelseisvatel aastatel julgeolekule ja heidutusele suunatud praktiliste sammude ja meetmete kaudu juhisdokumentideks. Samuti ootame, et see dokument annaks liitlastele tugeva raamistiku, mille alusel suurendada NATO kohalolekut alliansi idapiiril. Püsiv kohalolek selles piirkonnas peaks muu hulgas hõlmama Poolas asuva rahvusvahelise kirdekorpuse valmisoleku suurendamist ja korpusele kollektiivkaitse küsimustes suuremal hulgal ülesannete andmist. See aitaks parandada NATO kiirreageerimisvõimekust kogu meie piirkonnas ja tugevdada julgeolekut NATO äärealadel.

Suur osa meie tänasest arutelust keskendus Ukrainale. Me peame mõtlema, kuidas saaks Ukrainat rohkem toetada. Eesti on kahekordistanud oma humanitaar- ja arenguabi ning otsib võimalusi panuse suurendamiseks. Kuid me ei tohiks unustada ka teisi nn idapartnerluse riike. Selliseid riike nagu Gruusia ja Moldova ei tohiks üks jätta. Neil peab olema õigus teha ise otsuseid oma julgeolekumeetmete ja liitlussuhete kohta. Ameerika Ühendriikide jätkuv toetus neile riikidele ja kaasatus piirkonnas on äärmiselt tähtis.

Lisaks on meie arvates vaja säilitada tugevad trans-atlantilised sidemed teistes valdkondades, nagu küberkaitse ja energiajulgeolek. Meie koostöö küberkaitse küsimustes on viimase aasta jooksul kasvanud ning hõlmab nüüd mitut valdkonda nii tsiviil- kui ka militaartasandil.

(Eesti Elu / VPK)

U.S.A. ja Balti riikide presidendid kohtuvad

**Portlandi Eesti Seltsi täiskogu koosolek 27. Sept 2014 Läti Majas.
Sõnavõtt "Unistus" laulukoori juhilt Lonnie Cline'ilt.**

**Toivo Tänavsuu külaskäik Portlandi 2. oktoobril 2014.
Koosolekust osavõtjad Malle Kollom, Elo Saar,
väliskülaline Toivo Tänavsuu, Janne ja Kalev Sepp**

Suurest põgenemisest möödub 70 aastat

Eestlased meenutavad oma ajaloo rasket peatükki: 1944. aasta suvel ja sügisel põgenes pealetungivate Nõukogude vägede hirmus Eestist üle Läänemere Soome, Rootsi ja Saksamaale umbes 70 000 eestlast.

Tervet elu muutvat sündmust on võimatu unustada. Nii isiklikult kogenul kui ka rahval tervikuna. Aastakümnete tagust aega kannavad mälopiltides toonased minejad. Täiskasvanuna kodumaalt lahkujad on nüüdseks ajast igavikku võetud, toonased lapsed aga jõudnud eluõhtusse.

Iga põgeniku teekond algas erinevast kohast ja erinevate võimalustega, pääs laeva või paati sõltus paljudest asjaoludest. Üksiklugudest, mis detailides on erinevad, saab kokku lugu suurest põgenemisest. Ajutisest lahkumisest sai minek päriks, kommunismitondi eest pääsemise hinnaks oli kodumaa kaotamine.

Muuseum on salvestanud.

Eesti Rahva Muuseumi näitustemajja ülesseatud teemaatiline näitus "1944: Mälopildid suurest põgenemisest" (kuraatorid **Riina Reinvelt** ja **Maido Selgmäe**, kunstnikud **Liina Unt** ja **Katre Rohumaa**; avatud kuni 5. oktoobrini) toob vaatajani konkreetsete inimeste mälestused.

Teiste hulgas räägib oma loo New Yorgis elav vanaproua **Heljo Laev**. 23. septembril 1944 alustasid nad - Algkoolis õppiv Heljo koos ema ja isa, mõned aastad vanema õe ja pisut üle aasta vana vennakesega - teed üle vee, esmalt mandrilt Hiiumaale, siis Saaremaale ja sealt juba sihiga Saksamaale.

Heljo mäletab, kui raske oli emal lahkuda, jättes maha oma elatanud ema, kes jäi üksinda Järvamaa tallu saatuse hooleks. Leskperenaise üks poegadest oli 1941.a. küüditatud Venemaale ja teine mobiliseeritud Saksa armeesse.

Heljo Laeva juttu ilmestavad konkreetset faktid, naine mäletab imekspandava täpsusega inimeste ja kohanimesid ning ajalootundjana oskab ta oma isiklike läbielamisi paigutada üldistavasse konteksti. Aga veel mäletab ta toonasest paguteest sadu detaile.

Kirik koos rahvaga

"Põgenes suuresti ühiskonna koorekiht – ärksamad inimesed, sealhulgas ka palju rannarahvast, kellel oli lihtsam paati leida," räägib Läänemaa praost, Välis-Eesti piiskopkonna assessor **Tiit Salumäe**.

Tema sõnul sooviti ajutiselt sõjapakku minna ning loodeti naasta kodumaale õige pea, kohe, kui sõda on läbi.

Põgenemine tõi kaasa täieliku elumuutuse ja lõppes paljudele ka traagiliselt. Kui palju paate sügistormis hukkus või lennukipommide ohvriks langes, pole siiani teada. "Maha tuli jätta kodumaa, varandus, tihti pere ja uues ühiskonnas ootas ees terve hulk kohanemisraskusi," arutleb Salumäe.

Uno Plank (1902-2001, 1944. aastani Vastseliina koguduse õpetaja) meenutab kodumaalt lahkumise aastapäevaks peetud jutluses ("Koju jõudnud", Stockholm 1975): "Minnes vastu tundmata tulevikule, tuli igal oma saatust jätta Jumala hoolde. Sellel põgenemise teekonnal tuli ületada nii mõnigi ahastav tund. Tuli kannatada külma ja nälga. Surma võrgud ümbritsesid meid meie põgenemisteekonnal kõikjal ja surmavalla ahastused saatsid meid ööd ja päevad."

Tiit Salumäe rõhutab, et koos rahvaga kandis korvamatut kahju ka meie rahvakirik. Merel hukkusid luteri kiriku õpetajad **Arnold Jürgenson**, **Konstantin Kütt**, **Heino Mälk**, **Ernst Puusepp**, **Artur Soomre** ja **Villem Uuspüü**.

Nende ja teiste kodumaalt põgenemisel hukkunute mälestuseks avavad peapiiskop **Andres Põder** ja assessor Tiit Salumäe Haapsalu Toomkirikus 20. sept Mälestustahvli. Peapiiskopi soovil võetakse paadipõgenikud ja merel hukkunud eestpalvesse kõigis EELK Kirikutes.

Liina Raudvassar

Murukeegli mängijad P.E.S suvepäeval Husen'i pargis

“Estonia” hukust möödub 20 aastat

Suurimast rahuaja katastroofist Eestis – parvlaeva “Estonia” hukkumisest Läänemere lainetes - möödub 28. septembril 20 aastat.

Aastapäeva tähistamise üritused toimuvad 27. ja 28. septembril. Mälestusürituse korraldab MTÜ Memento Mare.

Parvlaeva katastroofis hukkunute lähedasi ühendava MTÜ Memento Mare eesmärgiks on hukkunute lähedaste moraalne ja hingeline toetamine.

Parvlaev “Estonia” uppus 28. septembri õösel 1994 reisil Tallinnast Stockholmi, viies märga hauda vähemalt 852 inimest. / VES /

Eestis saadi tänavu rekordiline teraviljasaak

Põllumajandusministeerium prognoosib Eesti tänavuseks teraviljasaagiks rekordilised 1,2 miljonit tonni, mida on 22 protsenti enam kui mullu.

Keskmine teraviljasaak on tänavu 3,7 tonni hektari kohta, mis on samuti Eesti kõigi aegade parim tulemus. Prognoosi kohaselt koristati 2014. a. Eestis 449 811 tonni otra, 339 805 tonni talinisu, 255 897 tonni suvinisu, 66 997 tonni kaera ning 48 012 tonni rukist.

Eelmise aastaga võrreldes suurenes prognoosi kohaselt talinisu saak 147 protsenti, rukkisaak 119 protsenti ning odra saak 2 protsenti.

Kartulile selle aasta ilmastik nii soodne polnud, mistõttu vähenes kartulisaak eelmise aastaga võrreldes 26 protsenti. / Maaleht /

Valitsus andis korralduse idapiiri puhastamiseks ja mahamärkimiseks

Valitsus andis 25. septembril riigimetsa majandamise keskusele, politsei ja piirivalveametile ning Maa-ametile ülesande Eesti idapiiril sihtide rajamiseks, piiririba puhastamiseks ja tähistamiseks.

RMK ülesanne on ajutise kontrolljoone piiririba raadamine, see tähendab piiririba alalt puude, võsa ja põõsastge ning mahalangenud puude eemaldamist, äravedu ja pinnase tasandamist, sealhulgas kändude juurimist.

Võsast ja puudest puhastatava idapiiri maismaaosa ja läbitava patrullraja kogupikkus on 136 kilomeetrit. Kümne meetri laiusele kogu riba puhastamise korral on töomahuks kokku 136 hektarit. Eelnõu kohaselt peab siseminister moodustama tööühma ajutise kontrolljoo

ne maismaa Eesti poolse osa piiririba puhastamiseks ja väljaehitamiseks. Peaminister Taavi Rõivas teatas, et töödega alustatakse esimesel võimalusel.

RMK juhatuse esimees Aigar Kalla ütles Postimehele, et keskuse töötajad on praegu tutvunud kahe piirilõiguga: neist üks on kahe kilomeetri pikkune niinimetatud “Saatsa saapa” piirilõik Põlvamaal ja teine 4,8 kilomeetri pikkune piirilõik Obinitsa kandis Võrumaal. / ERR /

Vastseliinas avati mälestuskivid metsavendadele

Pühapäeval avati Võrumaal Vastseliina kalmistul metsavendade mälestuskivid. Hindriku talus lange nud metsavendade ärasaatmise ja säilmete ümber matmise tseremoonia toimus Heimtali kirikus.

Tseremoonia korraldamist toetasid kaitseministeerium, Võru maavalitsus, Kaitseleidu Võrumaa malev, Rõuge-Vastseliina üksikkompanii, NKK Vastseliina jaoskond, Vastseliina vallavalitsus ja Vastseliina kirik.

Hindriku talu ehk Määritsa talu lahing.

See toimus 1946 a. 1. aprillil. Varahommikul piirasid NKVD võitlejad talu sisse ning üritasid majja tungida, kuid löödi metsavendade poolt tagasi. Pärast seitset tundi tulevahetust panid NKVD-lased leekkuulidega põlema talu, kus metsavennad varjusid. Lahing kestis kuni põlev talu kokku varises. Koos metsavendadega hukkusid majaperenaine Marta Määrits, tema ema Liina Sillamaa ja õde Erna Tatrik.

Sõmerpalu valla Haamaste külas asuva Hindriku talu omanik oli Eesti sõjaväe kapten Erich Määrits, mistõttu seda lahingut nimetatakse ka Määritsa talu lahinguks. Erich Määrits võitles 1944.a. sakslaste poolle venelaste vastu ja taganes koos nendega läände.

(ERR / EE)

Lühiuudiseid Eestist

Suvel tehti kõigile huvilistele kättesaadavaks suurim läände sattunud KGB saladokumente sisaldav nn. Mitrohhini arhiiv, milles on nii mõndagi huvitavat ka Eesti kohta. Cambridge ulikoolis Inglismaal hoitav arhiiv kubiseb luuremaailma tippsaladustest. Seal on rabavad tõendid sellest, kuidas venelased varastasid ameeriklastelt aatompommi, kuidas Briti luure oli täis KGB heaks töötanud reetureid ja kuidas tšekistid kavandasid paavst Johannes Paulus II palgamõrva, jne. Aga seal on ka seni avaldamata dokumendid, mis räägivad Eesti rollist külma sõja aegsetes spioonifäärides.

(H.K.)

Ämarisse plaanitakse rajada regionaalne õhuväe väljaõppekeskus

Kolmapäeval Eestit külastanud Ameerika Ühendriikide president Barack Obama teatas täna peaminister Taavi Rõivasele, et Ameerika Ühendriigid plaanivad rajada ühtse regionaalse USA-Balti-Põhjala riikide õhuväe väljaõppekeskuse Ämarisse, mida hakkavad kasutama nii Ühendriikide kui ka teiste liitlaste kaitsevälased.

Pressikonverentsil peale kohtumist Eesti presidendi Toomas Hendrik Ilvesega ütles Obama, et Ühendriikidel on plaanis paigutada Ämarisse veel lisa õhuväeüksus.

“Treeningkeskuse loomist Ämarisse on arutatud USA Euroopa väejuhatusega juba mitu kuud. Eestile on väga oluline, et kaasaegse sõjategevuse kõige olulisema komponendi – õhuväe treeningkeskus tuleb just meie riiki. See tagab väga tugeva heidutuse ja tõstab märgatavalt Eesti julgeolekut,” ütles kaitseväe juhataja kindramajor Riho Terras ja lisas, et täpne keskuse toimimise kontseptsioon ning mastaabid ei ole veel lõplikult paigas, kuid tõenäoliselt hakkavad USA ja ka teiste liitlaste lennuvahendid käima Ämaris üksuste kaupa.

Regionaalne treeningkeskus tuleb Ämarisse lisaks seal hetkel paiknevale NATO Balti õhuturbele. “Nii kaua kui lähtuvalt poliitilisest olukorrast on vajalik, on Ämari valmis võõrustama liitlaste õhuturberotatsioone ja tagama ööpäevaringse valmisoleku,” ütles õhuväe ülem kolonel Jaak Tarien.

Eesti õhuväe lennubaas loodi Ämarisse 1997. a. ja lennuväli ning baas läbisid põhjaliku renoveerimise aastatel 2008-2012. Alates käesoleva aasta kevadest paiknevad Ämaris ka liitlasriikide lennukid, mis turvavad Eesti, Läti ja Leedu õhuruumi. Esimestena teenisid Ämaris Taani õhuvälased, kellelt 1. sept. võtsid vastutuse üle Saksa õhuvälased. Ämari lennubaas on tegevuses ööpäevaringselt.

Lisaks õhuturbe hävitajatele on viimastel aastatel lennubaasis maandunud USA, Poola, Leedu, Läti, Soome, Rootsi, Belgia, Hollandi, Suurbritannia ja Prantsuse lennuvahendeid. Viimasel ajal on Ämaris korduvalt viibinud ka USA maaväe kopterid ning erinevate riikide mereväelennukid. (KVPST / EE)

Eesti president riigivisiidil Norras

President Toomas Hendrik Ilves alustas 2. sept. riigivisiiti Norra Kuningriigis. Pidulikul vastuvõtuseremoonial Norra Kuningapalee ees tervitasid Eesti riigipead kuningas Harald ja kuninganna Sonja ning kroonprints Haakon ja kroonprintsess Mette-Marit.

President Ilves ning kuningas Harald ja kuninganna Sonja panid pärja Teise Maailmasõja ohvite mälestusmärgile. Kuningapaar andis president Ilvese auks riigiõhtusöögi.

Eesti riigipea kinkis Norra kuningapaarile Vano Allsalu maali “Trooja” (2014. akrüül, lõuend). Nüüdne kunstiakadeemia maaliala õppejõud ja Eesti Kunstnike Liidu president Vano Allsalu on meenutanud oma isiklikku seost Norraga.

President Ilves esines Oslo Ülikoolis Norra välismisteeriumi korraldatud esinduslikul välis- ja julgeoleku poliitika arutelul “Euroopa konverents 2014” loenguga “25 Years After – Still not Whole and Free !”

President Ilves kohtus Norra ja Eesti äriühingute esindajatega, osaledes teda riigivisiidil saatva äridelegatsiooni tervitus-vastuvõtul oma Norra partneritele. Eesti ja Norra äriseminar toimus Oslos 3. septembril.

Teise maailmasõja algusest möödus 75 aastat

Poola sadamalinna Gdanskis mälestati 1. sept. 75 aasta möödumist Saksamaa vägede sissetungist ja Teise maailmasõja algusest.

1. septembril 1939, kell 04.45 pommitas Gdanskis (tollases Danzigis) sõprusvisiidil viibinud Saksa ristleja Schleswig-Holstein Westerplatte poolsaarel asunud väikest Poola garnisoni, samal ajal tungisid Saksa väed Poolasse. Kaks päeva hiljem kuulutasid Suurbritannia ja Prantsusmaa Saksamaale sõja.

Sõja alguse meenutamispäeval toimus Gdanski sadamas pargade asetamise tseremoonia, millel osalesid Poola president Bronislaw Komorowski, peaminister Donald Tusk ja Saksamaa president Joachim Gauck.

Donald Tusk viitas oma sõnavõtus ka Ukraina sõjale, märkides, et praegu pole aeg ilukõnedeks ega naiivseks optimismiks. Ta rõhutas, et Euroopa peab õppima Teise maailmasõja õppetundidest.

Juulikuus olid populaarsemad nimed Eestis Rasmus & Sofia

Siseministeeriumi andmeil registreeriti juulikuus Eesti perekonnaseisu asutustes kokku 1349 sündi, neist 726 poisslast ja 623 tütarlast. Kaksikuid registreeriti 20 paari.

Juulis olid populaarsemad eesnimed poisslastele: Rasmus (15), Marten (14), Artur (13), Artjom (11), Oliver (10). Tüdrukutele pandi enim nimeks: Sofia (12), Maria (9), Mirtel (8), Alisa, Anastasia, Eliise, Milana, Adeele, Marta, Laura, Sandra, Victoria (6). Tallinnas registreeriti 496 sündi.

Kus on Eesti Kerimäe kirik?

Eestimaa lühike suvi on ilus aeg reisimiseks ja palverännakuteks. Külastasime üle-eelmisel nädalavahetusel oma koguduse rahvaga Prangli saart, kuhu enamik meist jõudis alles esimest korda. Lisaks kohalike elanike sõbralikkusele, sealsete külatänavate arhailisusele ning veoautokastis sõitmistele jättis erilise mulje ka saare lõunaosas surnuaia servas väga hästi hoitud ja korrastatud, kabeli mõõtu Laurentsiuse kirik.

Ma ei tea Eestimaal peale Prangli teist ruudukujulist pühakoda, mille pikkus ja laius oleksid võrdsed. Ilmutusraamatus öeldakse selline olevat taevane Jeruusalemm. Võib-olla seetõttu oligi pühapäeval jumalateenistusel kogeda erilist taevalikku tunnet. Kui kogudust teeniv vaimulik Kalle Rebane, kes suviti jahiga mandri ja saare vahet sõidab, veel ka omakasvatatud lambatalle kaasa toonud oli, et selle praadi külalistele lõunaks pruukostiks pakkuda, avastasid end ka maises mõttes nagu teisel planeedil olevat.

Otsekui vastandina sellele väikesele ja armsale puidust kabelile jääb üle Soome lahe Savonlinna ja Punkaharju vahele Prangliga täpselt ühevanune (ehitatud 1848) Kerimäe kirik, mida peetakse maailma suurimaks puukirikuks. Olen suviti Ida-Soomet külastades ikka ja jälle üritanud sellest 3000 inimest mahutavast pühamust läbi astuda. Too kirik on eriline juba seetõttu, et mahutab rohkem inimesi, kui selles järvederohtes koguduse piirkonnas kunagi elanikke olnud on.

Kirjandus- ja kultuuriloolane Rein Veidemann näeb Kerimäe kirikus omamoodi sümbolväärtust ja küsib pärast selle pühakoja külastamist 2007. aasta suvel Postimehes retooriliselt, kus ja mis võiks olla meie, eestlaste oma Kerimäe kirik. Ta pakub välja, et selleks võiks olla näiteks meie laulupidu. Nüüdseks pea pooleteise sajandi pikkust laulupidude traditsiooni on ikka peetud eesti rahva religioosseks eneseväljenduseks, olgu siis aeg, olud ja kohustuslikud laulud millised tahes.

Eks äsjane XXVI üldlaulupidu, mis kandis tähendusriikast pealkirja «Aja puudutus. Puudutuse aeg», veenis selles mitte ainult kodu-, vaid ka paljusid väliseestlasi, kes just laulupeo ajaks Eestisse tulid ja

kelle vanemad või vanavanemad 70 aasta eest siit mööda ilma laiali põgenema pidid.

Seda trummi, et me eestlastena Euroopa kõige usuleigem rahvas oleme, armastatakse praegu liiga palju põristada. Kuigi oleme kirikukauged, võime ennast pidada vähemalt jõulu- ja laulupeousku rahvaks. Iga-aastane jõulukirik ja iga viie aasta tagant toimuv laulupidu on sündmused, kuhu tullakse selleks, et pisutki paremaks ja puhtamaks saada.

Viimaselt laulupeolt jäid mulle eriliselt meelde vahetult finaali eel üle lauluväljaku kõlanud Arvo Pärdi lihtsad, kuid väga mõjusad sõnad: «Kõige tundlikum instrument on inimese hing, teiseks tema hää. On vaja puhastada oma hinge, kuni ta helisema hakkab.» Meie laulupeod ei ole pelgalt rahvapeod, kus igaüks laulab «omal viisil». Selle taga, et kümned tuhanded hääled ja hinged üheskoos laulukaare all helisema hakkaksid, on pühendunud koorijuhtide ja lauljate aastatepikkune tõsine ja vaevarikas töö.

Tsiteerin Rein Veidemanni: «Seni, kuni laulupidude õlg-õla tunne, üksteisest hoolimine ja rõõm teisest eestlasest ei kandu üle argipäeva, seni, kui võime küll uhkust tunda endast kui vabast rahvast, aga inimestena käitume pigem orjade kui vabade ja väarikate kodanikena, seni ei ole meist uue Kerimäe kiriku ehitajat.»

Ühes selle aasta alguse Eesti Kiriku juhtkirjas tõdeb piiskop Einar Soone, et just vaimulike igapäevasest teenimisest oleneb kiriku vaimsus, selle maine ja kompetents rahva silmis. Meil kui Eesti suurimal ja oma rahva vaimuelu enim mõjutanud kirikul ning selle töötajatel on seega küllaga põhjust peeglisse vaatamiseks. Ma ei tea, kas ma sellel suvel Soome Kerimäe kirikusse jõuan, kuid äsjane Prangli saarelt saadud positiivne kogemus andis mulle vähemalt lootust, et meie oma Kerimäe kirik on täiesti olemas. Kui me seda vaid näha oskame.

Märkus: Meil on siiras heameel esitada siinjuures hea tuttava, Rapla kog. Õpetaja Mihkel Kukk'e, usulise artikli. Õpetaja Kukk teenis ka kuus kuud Vanouveri, B.C. kogudust 2013.a.

MIHKEL KUKK
Eesti Kiriku kolleegiumi esimees

Portlandi Eesti Seltsi üldkoosolek

PES üldkoosolek toimus 27. septembril Läti Majas. Kohale oli tulnud 23 Seltsi liiget, kellele organiseeritud eestluse jätkumine Portlandi ümbruses korda läheb. Traditsiooniliselt vaatasime üle juhatuse tegevuse, laekuri ja revisjonikomisjoni aruande ning järgmise aasta kava ja eelarve.

Seltsi 2013/2014 tegevusaasta jooksul toimusid regulaarsed üritused nagu Jõulupidu, Talipäevad, Vabariigi aastapäeva tähistamine, üks filmiõhtu ja Suvepäev. Rahaliselt oli Seltsi tegevus rahuldav, kulud ületasid veidi tulused. Kuna Eestis toimus möödunud suvel Laulu- ja Tantsupidu, siis toetas Selts Portlandi Eesti Rahvatantsugruppi ning Unistuse koori. Sellega seoses toimuski Vabariigi aastapäev veebruaris Milwaukee Luteri kirikus, mille ilusas ja hea akustikaga kirikusaals on toimunud paljud Unistuse kui ka möödunud aasta Meeskoori kontserdid. Vabariigi Aastapäeva tulud läksid Unistuse toetuseks kuid samas tõid meie seltskondlikule üritusele palju lisakülalisi.

Lonnie Cline osales ka meie koosolekul, et tänada eestlasi toetuse eest ning anda ülevaade reisist Laulupeole. Eesti reisi sissejuhatav turnee Saaremaale, Tartusse ning Tallinnasse läks sõbralikule publikule ja Unistuse koori kiideti ilusas eesti keeles laulmise eest. Laulupidu ja kohtumine Eesti koorijuhtidega, kaasa arvatud Hirvo Survaga andis palju toredaid elamusi kõikidele Unistuse liikmetele. Üks Unistuse koori liige läbis Muusikaakadeemia sisseastumiskatsed Renee Eespere klassis ning sai ka jaatava vastuse. Kahjuks pole võimalik noorel mehel praegu Eestisse õppima asuda kuna on just äsja abiellunud ning muud kohustused siin Portlandis.

Koosolekul arutasime ka ühe suure Eesti koori soovi külastada Portlandi järgmise aasta septembri lõpus. Kahjuks jõudsim pika arutluse järel otsusele, et me ei saa 50-liikmelist koori vääriliselt vastu võtta. Loodame, et vaatamata sellele saab nende Ameerika ringreis teoks.

Nagu me oleme viimastel aastatel tõdenud, on meie kogukonna tegevus vähenenud. Sellele vaatamata kutsume üles kõiki Seltsi liikmeid ning rahvuskaaslasti välja pakkuma uusi ideid ja käsi külge lööma. Soovime, et meie organiseeritud tegevus jätkuks, millega saame oma kultuuri edasi anda nooremale põlvele. Portlandi Eesti Seltsi juhatuse ja revisjonikomisjon valiti tagasi väikeste muudatustega. Järgmise aasta kavas on kõik traditsioonilised üritused millest ootame teie rohkearvulist osavõttu. Rahvatantsu harjutused on juba lahti läinud ning muude ürituste planeerimisega alustatud.

Kalev Sepp

Toivo Tänavsuu tutvustas vähiravi fondi „Kingitud elu”

2. oktoobril külastas Portlandi nädalalehe „Eesti Ekspress“ ajakirjanik, vähiravi fondi „Kingitud Elu“ eestvedaja Toivo Tänavsuu. Ajakirjanikutöö on teda mitu korda toonud Ameerika mandrile huvitavate inimestega kohtuma. Eelmisel aastal viis ta kokku Apple Computer asutaja Stephen Wozniaki ja tema ülikooliaegse tüdruksõbra, eesti soost Kristi Naelapää, kes elab praegu Missoulas, Montana osariigis.

Toivo tutvustas „Kingitud Elu“ fondi, mis on vähem kui aastaga kasvanud üheks suuremaks sellelaadseks vähihaigete toetajaks Eestis. Fondi ajendajaks oli tema ema, tuntud ajakirjaniku Hille Tänavsuu võitlus vähiga ning kaotus sellele raskele haigusele tänavu kevadel. Eesti riiklikul tervisekindlustuse süsteemil ei ole vahendeid, et kalleid erilisi ravimeid haigetele võimaldada. Koostöös Haigekassa, ravimifirmade esindajate ning paljude annetajatega on leitud võimalusi toetusteks, mis pikendavad haigete elu ja pakuvad ka täieliku paranemise lootusi.

Suured tänud kohale tulnud inimestele ning ka Mati Vagale, kes külalisega Multnomah juga ja teisi Gorge vaatamisväärsusi uudistamas käis. Allakirjutanu tutvustas külalisele ka Tektronixi firmat ning Nike campust. Toivo Tänavsuu reis kulges edasi Los Angelesse ja San Franciscosse, kus tema ravifondi tutvustused olid ühildatud Maarja-Liis Ilusa ning Hando Nahkuri kontsertidega. Annetusi on võimalik teha websaidi <http://kingitudelu.ee/> kaudu. Toivo artiklid leiate aadressil <http://ekspress.delfi.ee/>.

Kalev Sepp

Portlandi eestlaste suvepäev 2014 a.

augustis Huseni pargis. Pildil õpetaja Hendrik Laur õnnistab suvepäevst osavõtjaid.

“UNISTUSE” KONTSERDID

Teatame, et eestlastele tuntud segakoori
“Unistus” kontserdid toimuvad alljärgnevalt:

Saturday, 13. dets. 2014, kell 7:00 p.m.
Milwaukie Lutheran Church
3810 S.E. Lake Road; Milwaukie, OR

Friday, 19. dets. 2014, kell 7:00 p.m.
First Christian Church
1314 S.W. Park Ave.; Portland, OR

Saturday, 20. dets. 2014, kell 7:00 p.m.
The Grotto
8840 N.E. Skidmore St.; Portland, OR

ERKÜ uue koosseisu Üldkoosolek

Peale Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides valimisi sel suvel toimus Stanford, Connecticut'is uue koosseisu esimene koosolek. Kahel tiheda päevakorraga päeval arutati põhjalikult ERKÜ oleviku seisundit ja tuleviku väljavaateid.

Üle poole päeva kestnud kolm erinevat paneel-diskussiooni andsid teemalist ja faktaalset sisu ERKÜ liikmetele arutamiseks. Põhja-Ameerika Eestlaste minevikust rääkisid Arved Plaks ja Arne Kalm. Olevikku analüüsisid Priit Vesilind, Laas Leivat, Marcus Kolga ja Toivo Tänavsuu. Tuleviku võimalutest pakkusid valikuid Andres Simonson, Mirjam Krull ja Andrus Viirg.

Oli huvitav kuulata erinevusi Ameerikas kasvatus ja hariduse saanud ja kodumaalt siia mandrile siirdunud eestlaste vahel. Vaatamata erinevatele elukogemustele olid kõik panelistid veendunud, et tugevat eesti ühiskonda on võõrsil vaja säilitada ja arendada. Eestlased oskavad ära kasutada neid tehnilisi vahendeid nagu Twitter, Facebook, jne. Mis aitavad sidepidamist, arvamuste levikut ja üldist kokkuhoidmist ning ühistunde süvendamist ülemaailmselt laialipillatud eesti ühiskonna osade vahel.

Vabaduse koit

Oh Eestimaa, oh Eestimaa,
nüüd ärka sa !
Uus koit on löönud särama.

On värisenud vägivald.
Üks mõte süütas priiustuld:
“Sa vabaks, sa !”

Ja tõusis tahe ühine
Su lippu tõsta kõrgele,
Et lehviks ta taas vabana
Su üle, kaunis kodumaa.

Seks kostku maa ja mere pääl
me vaba rahva võimas hää
“Nüüd vaba sa, nüüd vaba sa,
Oh Eesti, püha kodumaa !”
Fred Ise Luulekogust Tuule tiivul.

Paneelid pakkusid kuulajaskonnale küllaldast informatsiooni, et tiivustada elavat debatti.

Õhtupoolikul toimus bankettr üle 80 osavõtjaga. Austati endist ÜEKN-I esimeest Jaak Juhansood, “The Singing Revolution” filmi tegijad Jim ja Maureen Tusty’t, Ameerika gaidlust ja skautlust ning Nordic Pressi ajalehe “Vaba Eesti Sõna” kirjastajat nende erakorralise panuse eest Eestile ja eestlusele.

Banketi osavõtjate reaktsioon austamise ja austatute kohta näitas, kui soojalt sellistesse üritustesse suhtutakse. ERKÜ valikud olid rahva arvamusele hästi tehtud.

Juba mitmeid aastaid ERKÜ esinaine olnud Marju Rink Abel valiti koosolekul tagasi hea töötle-muse ja õige organisatoorse suuna andmise tõttu.

(Eesti Elu)

ERKÜ uus esinduskogu Foto: Arved Plaks

Eesti Kultuuri Ühing Kanadas ja Vancouveri Eesti Selts korraldasid 13. ja 14. sept. 2014 kaks erinevat koosviibimist tähistamaks “70 Aastat Suurest Põgenemisest”. Eeskavade puhul pagulaslauludega esinejaks ja põgenemise teemal kõnelejaks oli Ontariost kutsutud Andres Raudsepp, fotol ees vasakul. Pildil on näha tegijaid ja kaugelt tulnud külalise vastuvõtjaid. Ees esineja kõrval Irene Olljum, Edda Davis, Katrin Marits ja Juta Kitching. Tagareas John Marits, Vello Püss, õpetaja Arho Tuhkru ja Arvo Marits.

Foto: A.T.

Save the Date!

West Coast Estonian Days XXXII will be taking place in Whistler, Canada, from **August 5th to 9th, 2015**.

You can find more information at:

<https://www.facebook.com/LEP2015>

<http://lep2015.com>

“PORTLANDI SÕNUMID” & “PORTLANDI EESTLASTE TEATED” on Oregoni eestlas-pere teateleht, ilmudes Portlandi Eesti Seltsi ja EELK Portlandi Koguduse väljaandel. Need saadetakse liikmetele tasuta. Teistel on võimalik neid tellida toimetaja kaudu, tasudes \$ 15. aastas.

Toimetaja: Helmuth Kalmann 8159 S.W. 85th Ave. Portland, OR 97223
Tel. 503-244-9083

P.E.S. esimees: Kalev Sepp 8330 S.W. Apple Way L-201 Portland OR 97225
Tel. 503-292-3578.

NOTE: Please notify the editor of any address changes.